

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет музичного мистецтва

Кафедра естрадного та народного співу

ШУЛЬГА ЗІНАЇДА ГЕОРГІЇВНА

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

(ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ

МАГІСТЕРСЬКОГО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ)

на тему: УКРАЇНСЬКІ СУЧАСНІ ПІСНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

на здобуття освітнього ступеня «магістр»

за другим (освітньо-професійним) рівнем вищої освіти

галузі знань: 02 Культура і мистецтво

спеціальності: 025 Музичне мистецтво

Теоретичне обґрунтування творчого мистецького проєкту

містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів

мають посилання на відповідне джерело

Шульга Зінаїда Георгіївна

підпис здобувача

Творчий керівник: Кудрич Л.В.- доцент, завідувач кафедри музично-драматичного театру ХДАК

Науковий керівник: Кудрич Л.В.- доцент, завідувач кафедри музично-драматичного театру ХДАК

Харків – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 УКРАЇНСЬКІ СУЧАСНІ ПІСНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	7
1.1. Роль українських сучасних пісень під час війни.....	7
1.2. Загальна характеристика народної пісні «Ой у лузі, червона калина»: історія виникнення, сюжет.....	18
Висновки до Розділу 1.....	25
РОЗДІЛ 2 ВИКОНАВСЬКИЙ АНАЛІЗ АВТОРСЬКОЇ ПІСНІ ЗІНАЇДИ ШУЛЬГИ « МОЯ УКРАЇНА».....	28
2.1. Історія написання пісні «Моя Україна» Зінаїди Шульги.....	28
Висновки до Розділу 2.....	29
ВИСНОВКИ.....	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	33

ВСТУП

Обґрунтування вибору теми науково-дослідної роботи. Виконання українських пісень під час війни є багатограним і важливим впливом, охоплюючи культурні, психологічні, соціальні та політичні аспекти життя українського суспільства. Українські пісні відіграють важливу роль у підтримці морального духу та емоційного стану людей під час війни. Військові та цивільні стикаються з надзвичайно важкими обставинами, а музика допомагає зняти психологічну напругу і надати відчуття єдності та підтримки. Пісні, що створюються в цей період, часто стають символами сили та надії, які допомагають вистояти у важкі часи, особливо народні й патріотичні, вони підкреслюють національну ідентичність, культуру та історичну спадщину. Під час війни українські пісні стають ще актуальнішими, оскільки нагадують людям про їхні корені та спільні цінності, надаючи відчуття спільноти та єдності, відроджують та зміцнюють національний дух, підкреслюючи важливість боротьби за незалежність та свободу. Наразі багато пісень стали важливим елементом мотивації, підсилення бойового духу, додавання впевненості та рішучості у важкі моменти для військових. Багато з них виконуються на передовій або слухаються через медіа. У сучасній війні пісні часто виконуються волонтерами або артистами, які підтримують солдатів і надихають їх своїми виступами, які доносять до міжнародної аудиторії голоси українського народу, інформують про події в Україні та закликають до солідарності. Через музику світ дізнається про героїзм українців, а також про жахіття війни та необхідність міжнародної підтримки. Війна створює загрозу знищення культурних цінностей, у тому числі музичної спадщини. Тому українські пісні під час війни відіграють важливу роль у збереженні національної музичної культури.

Отже, **актуальність теми** науково-дослідної роботи обумовлена тим, що виконання українських патріотичних пісень, підкреслює важливість

національної єдності та стійкості, підтримки, підсилення бойового духу, міцна віра у перемогу, тема кохання.

Зв'язок з науковими програмами, темами, планами. Науково-дослідна робота виконана на кафедрі естрадного та народного співу Харківської державної академії культури відповідно до базової наукової теми кафедри «Специфіка та тенденції сучасного естрадного вокального виконавства».

Мета дослідження — виявити роль українських сучасних пісень під час війни

Досягнення цієї мети потребує вирішення таких основних *завдань*:

- визначити роль українських сучасних пісень під час війни ;
- дослідити основні етапи розвитку українських пісень сучасного часу;
- розглянути приклади найбільш відомих сучасних пісень та їх соціально-психологічний вплив.
- здійснити виконавський аналіз авторської пісні Зінаїди Шульги «Моя Україна»;

Об'єктом дослідження є сучасне естрадно-вокальне виконавське мистецтво.

Предметом дослідження є особливості індивідуального виконавського стилю сучасної українських пісень під час війни.

Методологічну базу дослідження складає інтегративна методологія, яка базується на поєднанні фундаментальних загальнонаукових теоретичних та музикознавчих методів дослідження. Серед них:

- *історичний метод* дозволив дослідити основні етапи становлення та розвитку українських пісень в контексті сучасного естрадно-вокального виконавства;

- *структурно-функціональний метод* передбачає аналіз елементів вокальної композиції «Моя Україна» ;
- *метод виконавського аналізу* сприяв виявленню особливостей виконавської манери сучасної української пісні;
- *метод жанрово-стильового аналізу* сприяв визначенню характерних рис та особливостей виконавського стилю сучасної української пісні;

Теоретичну базу науково-дослідної роботи складають праці провідних українських науковців з проблем:

- індивідуального виконавського стилю (Хмельюк М. [Ошибка: источник перекрёстной ссылки не найден]).
- формування індивідуального виконавського стилю (Антонюк В.Г.)

Наукова новизна науково-дослідної роботи полягає в тому, що:

- визначено роль українських пісень під час війни.
- здійснено виконавський аналіз авторської пісні «Моя Україна»;
- уточнено основні етапи розвитку виконавського стилю української пісні;
- отримали подальший розвиток головні особливості індивідуального виконавського стилю сучасної української пісні;

Практичне значення. Результати науково-дослідної роботи можуть бути використані у музично-педагогічній та виконавській практиці (зокрема, в навчальних курсах «Історія світової музичної культури», «Семінар сучасної музики», «Естрадне мистецтво», «Масова культура у світовому культурному просторі», та у спеціальних профільних дисциплінах з естрадно-вокального виконавства в тому числі «Стилi і напрями сучасної музики», «Музична естетика», «Музична інтерпретація», «Аналіз музичних творів» тощо), у лекційно-просвітницькій роботі, а також слугувати матеріалом для подальших досліджень з даної тематики.

Апробація дослідження. Науково-дослідна робота обговорювалася на засіданнях кафедри естрадного та народного співу Харківської державної

академії культури. Матеріали та висновки роботи були проголошені у доповіді на тему «Вплив українських пісень під час війни» у збірнику матеріалів в міжнародної науково-теоретичної конференції молодих учених (Харків, ХДАК, 2024).

Публікації. За матеріалами проведеного дослідження були опубліковані тези доповіді на тему: «Вплив українських пісень під час війни» у збірнику матеріалів Міжнародної науково-теоретичної конференції молодих учених (Харків, ХДАК, 2024).

Структура роботи. Науково-дослідна робота складається зі Вступу, двох розділів, трьох підрозділів, Висновків, Списку використаних джерел (22 позицій, з яких 22 українською мовою). У Вступі обґрунтовується актуальність, мета, об'єкт та предмет, методологічна та теоретична база, наукова новизна, практичне значення дослідження . У Розділі 1 розглядається роль українських пісень під час війни. У Розділі 2 розглядається виконавський аналіз авторської пісні «Моя Україна».

Загальний обсяг науково-дослідної роботи – 35 сторінок, з них основного тексту 33 сторінок.

РОЗДІЛ 1

УКРАЇНСЬКІ СУЧАСНІ ПІСНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

1.1. Роль українських сучасних пісень під час війни.

Українські сучасні пісні війни відображають силу та душевну міць народу, виражають підтримку воїнам і героїчний дух українців. Вітчизняні сучасні пісні мають патріотичний характер і виконуються українською мовою. Пісні аналізуються з різних перспектив, відображаючи настрої громадян, їхні сподівання і відчуття під час війни. Ця музика грає важливу роль у вираженні емоцій, підвищенні обізнаності та об'єднанні людей, відображають колективні настрої населення, передають стійкість, надію, єдність і національну ідентичність.

Вони можуть бути формою культурного супротиву, надаючи розради та сили людям, що постраждали від війни. Митці використовують свої платформи для вирішення соціальних і політичних питань, освітлюючи реалії війни і її вплив на суспільство, зміцнюючи почуття спільності у складні часи.

Українські пісні мають багату історію і відображають самобутність та культуру народу. Вони є важливою частиною української національної ідентичності та відзначаються низкою унікальних особливостей. Українські пісні охоплюють широкий спектр тем: від любовних, ліричних до історичних, героїчних, соціальних, обрядових та колицьових. Багато з них розповідають про життя, кохання, родинні цінності, працьовитість, красу природи та сум за Батьківщиною. Військові й патріотичні пісні висвітлюють теми боротьби за незалежність і любові до рідної землі. Українська пісня вирізняється мелодійністю, гармонійністю і багатоголоссям. Багатоголосний спів є традиційним для українських пісень, особливо для народних. Це створює глибину звучання і надає особливого емоційного забарвлення.

У статті «До проблеми класифікації багатоголосся в українських народних піснях» І. Паясковський виділяє два основні варіанти поліфонічної будови українських народних пісень: уточнюється варіантний піголосовий і квантовий. Українські пісні часто є дуже ліричними та емоційними. Вони передають душевний стан і почуття людей, наприклад, ніжність, сум, радість, тугу або любов. Це робить пісні дуже зворушливими і зрозумілими навіть на емоційному рівні. Українська народна поезія насичена символами: калина, верба, тополя, сокіл, журавель, поле, річка — усі ці образи символізують певні риси та почуття. Наприклад, калина асоціюється з дівочою красою, коханням і Батьківщиною, журавель — з розлукою та тугою за домом. Українські пісні часто несуть глибокий моральний зміст, вони наголошують на цінностях чесності, взаємодопомоги, родинних зв'язках, повазі до батьків, любові до Батьківщини. У піснях втілюються ідеї справедливості, добра і відданості. Досліджуючи тему, повернемося до наших часів і розглянемо особливості українських пісень у військовий період. Зараз ми бачимо багато культурологічні посібники, які з'явилися в останні роки, містяться окремі розділи про культурний фронт, де розглядаються пісні, створені під час війни. Наприклад, в розділах про музику й мистецтво під час війни аналізуються патріотичні пісні, нові воєнні гімни та пісні підтримки для військових [13].

У продовж військового періоду, відомі співаки, співачки, музичні гурти такі як А. Пивоваров, гурт «Kozak System», О. Білоконь, «Бумбокс» та інші виконавці підтримують та надихають на перемогу своїми піснями наших солдатів ЗСУ та українських людей. Громадський діяч, артист та соліст рок-гурту «Океан Ельзи» Св'ятослав Вакарчук навіть доєднався до лав тероборони і розпочав допомагати армії. Він також подорожує по всій Україні і виконує свої пісні, активно підтримуючи мирних українців. Свої композиції він присвячує нашим захисникам, щоб підбадьорити їх бойовий дух, наприклад, «Стріляй», «Не твоя війна», «Обійми», «Еверест» та інші.

Такими піснями, як: «Ой, у лузі червона калина», «Доброго вечора, ми з України», «Стефанія», «Допоможе ЗСУ», «Чути гімн», «Не забудемо, і не пробачемо» наші артисти підтримували український народ на початку війни. Згодом ці українські пісні стали символом України у військовий час.

Пісня «Враже» у виконавстві Енджі Крейди взагалі набула великого значення, як пісня-заклинання. Магічна мелодія і текст створено в дусі заклання проти ворогів, яким варто боятися ступати на українські землі.

Такими піснями як: «Янголи летять» В. Кочетков, «Журавлі» О. Білоконь, «Маки» П. Марченко, «Його очі з небес» С. Міщенко люди вшановують та зберігають пам'ять загиблих захисників. Нещодавно була записана пісня «Дякую» у виконанні О. Поляковой. Головне те, що в цій пісні ми чуємо не тільки слова подяки тим, хто зараз боронить нашу Україну, а й те що незважаючи на війну, народ об'єднався в одну велику родину і завдяки цьому ми маємо перемогти і наша країна знову розквітне. Такими словами ця пісня надихає на добре майбутнє нашого українського народу.

Українці – найспівучіша нація у світі, тож не дивно, що наші вітчизняні артисти не лише пішли боронити країну зі зброєю в руках, а й отримали новий поштовх для творчості. Сьогодні встали на захист нашої країни такі артисти, як Олег Михайлюта з гурту ТНМК, лідер гурту О. Torvald Женя Галич, співак Сашко Положинський з гурту "Тартак" та інші і всі вони сподіваються на перемогу.

Але все ж таки постає питання «Як впливає українська сучасна пісня на наших захисників? Чи подбадьорює або мотивує? Згідно з цим питанням було вирішено провести анкетування серед військових знайомих та друзів, які зараз захищають нашу країну. Кожна їх відповідь вражає тим, що українська сучасна музика, дійсно має силу, яка завжди їх підтримує, мотивує до перемоги, тримаючись духом і серцем, зміцнює емоційну стійкість, створює кращу атмосферу після боя, надихає на бойовий дух. [20]

Таким чином, дійсно, українські сучасні пісні мають важливу роль у нинішній важкий час для кожного українця, будь то військова людина або звичайна. Бо це зброя, яка допомагає впоратись з емоціями, пережити жах війни, підняти бойовий дух, підсилює любов до України, мотивує встати на її захист, прискорюючи перемогу. Усі види мистецтва використовують певні засоби для створення художніх образів. Це і слова, і рух, і скульптура, і колір, і звук, і ритм. Одним із найяскравіших понять для визначення можна вважати художню образність у музиці. У тексті це слово поєднується з мелодією, яка підсилює смисловий акцент і власне є ключем до прочитання та розуміння цього образу. Пісні та композиції демонструють інтелектуальний розвиток цієї країни, її здатність використовувати свою багату мову та показувати світові найкраще та найцінніше, що може запропонувати ця країна. За даними соціальних досліджень, які тривають, приблизно 70% молодих людей у всьому світі проводять свій вільний час за музикою. Тому питання художньо-ідейного змісту сучасної української пісні є таким же актуальним, як і питання інтелектуальної складової літератури, кіно та ЗМІ.

Останнім часом українські гурти та сольні виконавці активно виявляють свою громадянську позицію, зокрема й через творчість. Через погіршення ситуації в Україні існує багато патріотичних пісень, які служать гімнами для відображення подій і стану душі в країні. Для багатьох сучасних виконавців лейтмотивом творчості «» стали патріотичні мотиви, які реалізуються в найрізноманітніших аспектах, починаючи від захоплення красою тутешнього краю («Океан Ельзи», пісня «З нею»). Філософський роздум над долею Батьківщини, її народу та культури загалом. Деякі митці висміюють державні закони, апелюють до псевдопатріотизму чи намагаються викликати повагу до історичного минулого держави. Для початку погляньмо на творчість легендарного гурту «Океан Ельзи». Її лідер – Святослав Вакарчук завжди був байдужим до політичних акцій в Україні, а оскільки він є автором музичного

проекту Lytics , то своє ставлення він також виявляє через цю пісню. «Не твоя війна» — пісня, яка, за словами самого Вакарчука, є рецептом того, як жити і що таке справжня війна. Робота над цією піснею була завершена в січні 2015 року. За словами С.Вакарчука, головну ідею пісні, що криється в назві, важко розпізнати – ми, українці, століттями були ззовні думками, вчинками інших народів і навіть війною. Привертають увагу риторичні питання. Це жорсткі, глибокі звуки, на які ніхто не знає відповіді. Проте автор ставить це запитання, щоб підкреслити трагічність ситуації в Україні та привернути увагу до проблеми. Риторичні запитання майже завжди містять риторичні звертання. У пісні «Не твоя війна» автор звертався не до конкретної людини, а до України (матері). Це приспів пісні, яка побудована на риторичних фігурах і покликана показати трагізм будь-якої ситуації, що сталася в цей момент в історії нашої країни. Музичне відео було знято та випущено безпосередньо разом із піснею, що ще більше підвищило звучання пісні. У ньому знявся не тільки «Океан Ельзи», а чотири сотні шанувальників гурту.

Головний символ кліпу – монета. Один добрий, а другий злий. І українці, каже Святослав, не беруть цю долю в свої руки, а завжди смиренно чекають, на чиєму боці вони впадуть і як розпорядиться доля. Чимало образотворчих символів приховано і в тексті твору. Сонце і дим – добро і зло. Спокій і страх. Молоді думки – символ чистоти серця. Кольорові мрії нереальні. Тиха ніч - це тимчасовий спокій. Пісня «Не твоя війна» гурту «Океан Ельзи» демонструє тісний зв'язок із давніми фольклорними традиціями та образами, роблячи її зрозумілою навіть для простих людей. Образ батьківщини, закладений у пісні «Вставай», незвичний для тексту українською мовою. Тут країна зображена як особа, якою командує С.Вакарчук. Прокиньтесь, випийте чаю з молоком і помоліться прийняти теплий душ замість звичайного. Відомі артисти України також не залишилися поза увагою військових подій, що нещодавно сталися в країні. У рамках проекту «Музика Гідності» було створено багато патріотичних

пісень для військових. Серед них – пісня Анастасії Приходько «Герой не помре». У цій пісні знову звучать традиційні для українського народу звернення (до матері, до Бога), звертання до Бога та побажання. Тут також виражені вічні українські цінності. Синє небо, пшениця, а їх символи - мир. Юлія Донченко («Макіма») заспівала баладу «100 бійців», у якій зображена українська армія на передовій. У цій пісні також є мотив дороги (перехрестя), що є мотивом самопожертви за Батьківщину. Ведуча ТСН записала кліп "Повернись живим" разом із сестрами Тельнюк та групою KozakSystem. Пісню заспівали непрофесійних співаків і телеведучих, що зробило її ще більш зворушливою. Емоційна напруга пісні зосереджена на повторенні «Ти, головний герой, повернися живим» і вічних людських цінностях («Дівчина, яка нюхала»).

Гурт «ТІК» присвятив свою пісню «Запах війни» добровольцям, а не солдатам. «Справжні герої, які несуть не лише найнеобхідніше, а й ці важливі слова підтримки від зовсім незнайомих людей», які говорили про нашу країну з усього світу» (Віктор Бронюк) Тут використано контрастну образність (вмирання-воскресіння), що є риторичним зверненням до Бога. Пісня «Висота (Ніхто крім нас)» гурту «Тартак» присвячена захисникам Донецького аеропорту, де потужно звучать негативні слова «Немає нікого, крім нас», а реальний образ – це зображений. За допомогою світлих людей Метафора «Висота манить», «Запусти наше могутнє серцебиття» Гурт «Друга ріка» реагує на події на сході України піснею «Чую» Буду. Містить мотиви засудження війни. «Мені сниться, як захопила мене війна року», — співає Валерій Черчин. Ці військові пісні є не просто даниною часу, а творами, які вказують на новий історико-стильовий напрям. Теми та мотиви цих пісень різноманітні та складні, але об'єднані одним звучанням: патріотичним звучанням [19]. Місцеві художники були серед тих, хто відкрив світові нашу країну у році. Вони здобули популярність за кордоном, створивши тим самим міжнародний імідж

України. Вони підкорюють сцени по всьому світу і збирають аудиторії по всьому світу. Велика кількість співаків і талант-шоу, які зараз буквально заповнили телевізійний світ, показує, що український шоу-бізнес багатий талантами. Деякі українські зірки представляють країни-сусіди на міжнародних змаганнях. Пісня «ПЛАКАЛА» молодого українського гурту «KAZKA» після багатьох успіхів в Україні та світі увійшла до топ-20 світового чарту та топ-10 українського чарту сервісу Shazam. Набрав 50 мільйонів слухачів на YouTube [19].

Наразі впродовж війни з'являються нові виконавці з новими піснями про Україну, кохання, перемогу тощо. Навіть серед військових знаходяться власники авторських пісень. Наприклад, Михайло Стасуло, боєць ЗСУ 79 бригади, позивний «Скорпіон» написав пісню «За териконами», сидячи в окопі, яку присвятив своєму загиблому другу, побратиму Ростиславу Терлецькому, позивний «Барон». Михайло родом зі Львівщини, місто Стрій, сирота, батьки померли, коли йому було 16 років. З дитинства пише вірші, саме про війну. Михайло згадує, як разом з другом сиділи у підвалі міста Мар'їнки і бачили терикони, де засів ворог, який закидував їх градами [31]. Так у своїй пісні він описує цими строчками *«За териконами, там, за полями, нас били градами, били вогнами»*. Музику написали гурт «Мюслі-UA». Ця пісня одразу розлетілась по соцсетям, анбула швидко популярності серед українців і військових. Її намагаються переспівати, але як виконує Михайло цю пісню ніхто не зможе, тому що Михайло бачив цю війну на власні очі і все пропустив через себе. Він хотів показати українцям, що насправді війна там на Донбасі. Він закликає українців звернути увагу що це не гра, це справжнє вбивство. Пісня «За териконами» стала символом міцності, героїчної боротьби [22].

Багато жінок, матерів, дітей залишились самотними і чекають своїх захисників додому, а багато вже не дочекались. І про це нам розповідають у багатьох піснях «Не залишай мене одну» Анна Трінчер, «Янголи летять до

неба» Вадим Кочетков, «На краю» Альона Амаргалієва, «Дочекаюсь» Kola і багато інших.

Пісня «Не залишай», виконує Анна Трінчер, слова і музика Назар Савчук і Владислав Ступак, які присвячені жінкам, які чекають своїх чоловіків звійни. Кожного слухача ця пісня не залишає бути равнодушним. Відображає тему самотньої жінки, яка чекає свого коханого чоловіка з війни. Це є крик душі очікування додому живого коханого, відчуття розлуки, заради коханого готова на все, навіть пройти через кулі – про це співається у кожному приспіві пісні *«Я через кулі до тебе йду»*. Такими словами ми бачимо довіру, підтримку, що людина завжди поруч. Сама композиція лірична і сумна. Має повільний темп, але у приспіві він нарастає. Слова *«Не залишай мене одну»* передають відчайдушний заклик до близької людини залишитися поруч, не залишати у важкий момент. Пісня відображає болісний стан героїні, яка боїться залишитися без підтримки та тепла, які надають сили жити і боротися. Текст виглядає емоційним і сумний водночас ніжний. Розглядаючи цю пісню «Не залишай» дуже помітно, яка вона впливає на слухачів, з якою швидкістю поширюється серед жінок, у різних соцмережах і набуває популярності [25].

Пісня «Янголи летять до неба», виконує Вадим Кочетков, слова і музика Юлія Фурдуй, була присвячена українцям, героям, які загинули під час війни. Композиція зворушлива, кожен куплет і приспів додає емоційності, душевного болю і переживань за тих, кого поряд з нами вже немає. У цій пісні ми бачимо тему пам'яті скорботи, глибокий біль втрати, пошану і вдячність. У рядках *«Янголи летять до неба янголи»* асоціюється з чистотою, святістю, перехід в інший світ. Мелодія повільна, спокійна. У пісні виразно звучить патріотичний аспект: «янголи» загинули заради свободи і незалежності, заради рідної землі. Така патріотична тематика підсилює відчуття національної гордості та вдячності до героїв. Пісня нагадує, що їхній подвиг не забудуть, а їхня

самопожертва надає сили іншим продовжувати боротьбу. Пісня викликає у слухача сум, повагу, вдячність, глибокі емоції [29].

Пісня «На краю» у виконанні Альони Омаргалієвої, слова і музика Альони Омаргалієвої теж присвячена жінкам, які чекають своїх чоловіків з війни. У пісні відображається пісня самотності і відчаю, боротьби, не дивлячись на труднощі героїня пісні готова через них пройти міцно. Особливо у строках *«Де би ти небув і як далеко в небі високо летять лелеки, я завжди тебе знайду»* присутня жіноча сила впевності і підтримки коханого у важкий момент, момент психологічний та фізичний. Навіть у деякі моменти пісня викликає сильні емоції, адже слухач може ототожнити себе з героїнею і її внутрішньою боротьбою. Також спонукає до роздумів про власні труднощі, надає сили йти далі і нагадує, що навіть у найважчі моменти завжди є надія і можливість знайти вихід. Мелодія повільна, спокійна, але приспів надає емоційності [25].

Пісня «Дочекаюсь», виконавець Kola. Зі слов співачки то, ця пісня відображає тему любові, відданості, та неймовірну віру в наших героїв, які захищають країну. Те що сьогодні відбувається, то в цій пісні кожна жінка бачить себе. Ця пісня теж присвячена всім жінкам, які чекають своїх чоловіків з війни. Сама композиція лірична, ніжна і чутка, передає відчуття відданості і очікування. Навіть через відстань любов стає тільки міцніше. В цій пісні ми бачимо витримку, жіночу силу і глибину почуттів, теплоту і ніжність. Пісня стала дуже актуальною для сучасної України, оскільки багато людей зараз знаходяться в розлуці з близькими, які захищають країну. Теми очікування, вірності та надії є особливо важливими у цей час, коли кожен мріє про повернення тих, кого любить. Пісня стала своєрідним гімном відданості і надії для багатьох українців[21],[29].

Тема кохання завжди піднімалась у будь-який період війни. Тому на цьому фоні виникало багато пісень. І навіть в сучасні важкі часи тема кохання не

відстає. Кожного дня з'являється багато українських сучасних пісень на теми кохання. Набагато популярними стали такі пісні, «Люблю тебе» Слова і музика Сергій Заболотний (інтерпретційна обробка), «Як би не ти я б не вірив в любов» Слова і музика Максим Бородин, «Скажи мені любов моя» слова і музика Максим Бородин, «А хочеш я з тобою крізь життя» слова Юлія Хащевська, музика Олексій Дібров.

Пісня «Люблю тебе»(cover на пісню Кайрат Нуртаса, версія Сергія Заболотного) у виконанні Віталія Лобач та Сергія Заболотного викликає у слухача позитивні, теплі відчуття. Тема цієї пісні про зізнання у коханні. Через рядки, які виконуються у пісні *«Люблю тебе, маниш мене дурманиш»* ми чуємо почуття справжнього кохання, такими словами автор зізнається своїй другій половинки. У слухачів це викликає прості цінності, які залишаються важливими у житті. Мелодія гармонійна, повільна, надихає на почуття кохання. Герой цієї пісні настільки закоханий, що ділиться з почуттями, показує ідеал справжнього кохання. Ця пісня набула популярність серед українців, військових. Сидячи в окопах, телефонують своїм жінкам і наспівують *«Ця біль мене, думки я словами відганяю, ця біль мене»*, підтримуючи, що незабаром все погане закінчиться і є хвилинка щоб сказати про свої теплі почуття. *«Ти в кожному слові моїм, ти в кожній пісні моїй, всі для тебе вони»*, *«Скажи тільки що пам'ятаєш, що я люблю і ти це знаєш люблю тебе»* нагадують про те, що не забувають своїх коханих [23].

Пісня «Як би не ти я б не вірив в любов» виконує автор цієї пісні Максим Бородин. Композиція прониклива, романтична розповідає про почуття кохання, віру у любов до коханої людини, яка наповняє життя новим змістом, новим сенсом. В цій пісні відображається тема вдячності за кохання, відчуття нового щастя у стосунках між двома людьми. Про це ми чуємо у рядках *«Як би не ти я б не вірив в любов, Якби не ти, Я б не знав в чому сенс у простого земного життя»*. Наш герой розповідає про нову історію кохання, яка надає йому

новий сенс життя, ради чого потрібно далі жити і радіти. Нове кохання зворушила його спокійне життя, але до того він опікався вже не раз. І він емоційно реагує на те, що нове кохання доторкнулось до нього:

*«А наша story-story
Просто почалась,
Я тихо жив собі і ти собі жила,
Я говорив, що для людей -
Любов - лиш звук,
Вона - мігрант людських сердець
І наших рук...
Ти обпікалася не раз і я горів,
І я вважав,
Що світ хронічно захворів,
Та дві дороги заплелися у одну,
І я піднявся на поверхню,
А до того йшов по дну...*

Пісня «Як би не ти я б не вірив в любов» надихає слухачів на теплі емоції, надає надію, що ще можна показати, і покохати без тьми, відчувши нові емоції, надати нову можливість повірити у кохання [28].

Якщо людина кохає, іноді їй хочеться дізнатися яке значення вона має у житті іншої людини. Саме така тема відображується у пісні «Скажи мені любов моя», автор якої є Максим Бородин. Композиція зворушлива і емоційна, присвячена труднощам у стосунках. Герой намагається зрозуміти почуття коханої «Скажи мені, любов моя, любов моя, Чи заслужив на тебе я?.. Чи треба світло в темній далині?.. Скажи мені! Такими рядками слухач це розуміє. Також герой не хоче бути покинутим, і пройти з коханою людиною весь свій життєвий шлях, очікує підтримки і захисту «Не дай, не дай мені упасти!.. Ми вічно між горем і між щастям... І як би не було – дозволь Цей шлях пройти з

тобою!..» такими строками підкреслює про це. Темп повільний, але у приспіві надає напруги [27].

Навіть через важкі часи українці вміють підтримувати один одного і любити. Пісня «А хочеш я з тобою крізь життя», авторами якої є Юлія Хащевська, Олексія Діброва у виконанні Олени Тополі і Олексія Діброва вплинула на багатьох українців, зі швидкістю поширилася і набула популярності. Тема композиції про міцні стосунки, підтримку один одного, розкриває нам вірність до кохання, стійкість на життєві перешкоди. Прониклива і сильна, емоційна, лірична пісня надихає слухачів до готовності бути разом, незалежно від труднощів. Про це ми чуємо у строках *«А хочеш я з тобою крізь життя, а хочеш твої лагідні вуста, я вічно цілуватиму»*. Пісня додає емоційної підтримки, навіть зараз у військовий час для наших захисників[21]

1.2. Загальна характеристика народної пісні «Ой у лузі, червона калина»: історія виникнення, сюжет.

Українські січові стрільці стали першою українською військовими передвісниками майбутньої Української армії. Вони об'єднали значну частину патріотичної української молоді. У листопаді 1917 року в Києві було створено Галицько-буковинський курінь січових стрільців до якого входили галичані, буковинці та частково закарпатців. Пісенна творчість Українських Січових Стрільців у період 1914–1920 років не має рівних у світовій військовій поезії. Вона була створена на основі козацьких і народних традицій, і сьогодні зберігається, зміцнюючи український дух нашого війська. Стрілецькі пісні стали мистецьким символом боротьби за незалежність України. Першими авторами цих творів військових подій були Михайло Гайворонський, Роман Купчинський, Левко Лепкий, Антін Баландюк, Микола Угрин-Безгрішний, Антін Лотоцький, Григорій Трух, Богдан Крижанівський. Ці пісні, патріотичні,

бойові, веселі, жартівливі, ліричні, а також трагічні. Вони допомагали нам пам'ятати про наші корені. Наші предки мали неугамовне прагнення до свободи. Головними композиторами стрілецьких пісень були – Михайло Гайворонський, Роман Купчинський і Левко Лепкий. Микола Лисенко і Михайло Гайворонський створили багато творів для духового оркестру та написали стрілецькі пісні на слова таких авторів як Левко Лепкий, Роман Купчинський, Юрій Шкрумеляк, Василь Бобинський й на власні вірші. Роман Купчинський і Левко Лепкий походили з давніх священичих родин, де цінувалась любов до музики. Їм обом, особливо Лепкому, була близька гітара – популярний інструмент для домашнього музикування на Галичині. Вони створили стрілецькі пісні, які стали відомі на всій території України: "Ой видно село" і "Чуєш, брате мій", "Журавлі", "Ой та зажурились стрільці січові", "Засумуй, трембіто". Пісню "Ой у лузі червона калина", стала гімном стрільців і під час Першої світової війни перетворилася на символ визвольної боротьби. Перший варіант відомої пісні був створений у 1914 році Степаном Чарнецьким, який займав посаду директора і режисера в Українському театрі у Львові «Руська бесіда». Після постановки трагедії Василя Пачовського про гетьмана Дорошенка під назвою «Сонце руїни», Чарнецький не був задоволений піснею «Чи я в лузі не калина була». Щоб додати більше оптимізму до фіналу, він включив народну пісню «Розлилися круті бережечки», змінивши трішки слова і додавши іншу мелодію. Вистава сприяла популяризації цієї пісні, особливо її останніх строк «Ой у лузі червона калина похилилася». Особливо важливу роль приділили пісні-реквієму «Чуєш, брате мій». Були часи, коли не можна було вказувати на авторів, мелодія вважалася українською народною. Але насправді, це ж авторський твір, та Левко Лепкий створив музику на вірші свого брата Богдана Лепкого «Видиш, брате мій». Пісня поширилася серед народу, і відомими стали строки «Чуєш, брате мій». Цей народний варіант підсилює емоційний вплив та трагічну ідею твору. Пронизливе, курликання журавлів викликало у Богдана Лепкого асоціації

з сумним настроєм галицьких і буковинських переселенців, змушених шукати життя за кордоном. Ця щемлива мелодія відгукується у кожному серці, зворушуючи своїм звуком людей в усьому світі. Серед улюблених стрілецьких пісень ліричного характеру виділяються твори Романа Купчинського: «Човен хитається», «Мав я раз дівчиноньку» і «Зажурились галичанки». Остання пісня була в обробці для мішаного хору, виконаній Миколою Леонтовичем. До хорових обробок стрілецьких пісень зверталися й інші галицькі композитори: Станіслав Людкевич, Василь Барвінський, Роман Сімович, Микола Колесса, Борис Кудрик, Зіновій Лисько, Нестор Нижанківський та Антін Рудницький. Їх приваблювала міцна сила народних пісень, що відображена в їхній мелодико-ритмовій структурі, де висвітлюється бойовий, патріотичний та оптимістичний дух. Важливо зберігати славу стрільців, яка описана у народних стрілецьких піснях, тому що наша боротьба за свободу триває й досі. Пісенна творчість Українських січових стрільців стала вагомим внеском у духовну музично-поетичну спадщину українського народу [1],[3].

Пісні, які створюються у сучасних умовах війни, становляться швидко популярними і завжди виконуються популярними гуртами, солістами, аматорами. Постає питання: «Чому вони стали важливими для українців?».

Розглянемо наприкладі всім відому пісню «Ой, у лузі червона калина», українська народна стрілецька пісня. Авторами якої є Степан Чарнецький і Григорій Трух, темою якої є ображення суму України за синами-українцями, які потерпають у неволі та битва із ворогом за визволення полонених. Написана була у 1914 році. Згадаємо написання історії цієї композиції. Василь Пачовський зробив постановку трагедії "Сонце руїни" про гетьмана Дорошенка і був незадоволений завершальними строками "Чи я в лузі не калина була". Щоб додати позиву у фінал, він з'єднав до вистави народну пісню "Розлилися круті бережечки", змінивши декілька слів, щоб покращити відповідний зміст. Але останній куплет не змінив і залишив його таким

яким є. Степан Чернецький створив нову мелодію, схожу на народну, а Михайло Коссак створив мелодію для інструментів. Вистава стала популярною завдяки цій пісні. Згодом до цієї пісні Григорій Трух додав ще три строки і навчив співати весь стрілецький підрозділ. Незабаром ця пісня поширилася по всій Галичині та Україні [8]. Пісня виконується через інтерпретацію різних виконавців. І наразі отримала нове життя завдяки сучасним аранжуванням і виконанням. В залежності від виконавця, пісня може звучати від проникливо-сумної до потужно-патріотичної. Наприклад, Святослав Вакарчук та Тарас Тополя (гурт "Антитіла") виконують її з високою емоційною напругою, що передає глибоке почуття національної гордості. Деякі виконавці починають пісню м'яко, нарощуючи емоційний вплив ближче до кульмінації, додаючи сили та експресії. Це підсилює зміст тексту, акцентуючи важливість кожного рядка, додають власне фразування, адаптуючи традиційну мелодію до свого стилю. Наприклад, у версії гурту Pink Floyd з Андрієм Хливнюком пісня набуває більшої витриманості та чіткості в подачі. Інші виконують з народними інструментами (бандура, кобза, скрипка) наближаючи пісню до оригінального козацького стилю. На початку повномасштабної війни Росії з Україною, ця пісня виконувалась гуртом Бумбокс в стилі рок, що додала звучання енергії та сучасності, виконувалась музичними інструментами такими як, гитара та барабани, створюючи відчуття сили і протесту. У пісні описана червона калина, що символізує Україну та її національний дух. Калина в українській культурі має особливе значення — це символ краси, молодості, дівочої чистоти, а також стійкості й непохитності[5], [12].

У пісні її порівнюють з національною ідентичністю, яку вороги намагаються зламати, але українці обіцяють підняти її знову. Це є символічним нагадуванням про прагнення українців відновити і зберегти свою націю. Пісня стала гімном для всіх українців, закликаючи до боротьби

за Україну, акцентуючи на строки *"А ми тую червону калину підіймемо"*. Також у таких строках : *«А ми тую червону калину підіймемо, А ми нашу славу Україну, гей-гей, розвеселимо!»* ми чуємо заклик до перемоги, захистимо нашу рідну землю. А строки *«А ми наших братів-українців визволимо»* говорить про допомогу і підтримку, оборону нашої країни. Також чуємо у пісні *«Ой у полі ярої пшениці золотистий лан, Розпочали стрільці українські з москалями тан, А ми тую яру пшеницю ізберемо»* в цих словах висвітлюється міцність сили воїнів проти ворога-москаля. У кожному рядку словами *«А ми нашу славу Україну, гей-гей, розвеселимо»* надає сили у перемогу та світле майбутнє нашої країни [11]. На початку війни у 2022 році Андрій Хливнюк, учасник гурту «Бумбокс» виконав «Ой у лузі червона калина» акапельно на площі перед Софійським собором і це стало моментом єднання для багатьох українців та сиволом супротиву проти агресії. Пісню виконувало багато співаків серед них:

- Театр «Не журись» (1989 рік);
- Національний заслужений академічний український народний хор України імені Григорія Верьовки ;
- Національна заслужена капела бандуристів України імені Георгія Майбороди;
- Львівський муніципальний хор «Гомін»;
- Олександр Малінін — в альбомі «Червона калина» (2003);
- Гурт «Гайдамаки» та Тоня Матвієнко;
- Гурт «7 Men Brass Band»;
- Версія англійською мовою RED KALYNA BLUES записана Володимиром Дейнеко;
- Гурт Mirami - Червона калина (2022 рік);

У своєму інтерв'ю Оксана Кузьменко [30], Оксана Мирославівна Кузьменко — львівська фольклористка, дослідниця поезики стрілецьких пісень, доктор

філологічних наук, провідний науковий співробітник, в. о. завідувачки відділу соціальної антопології в Інституті народознавства НАН України, Голова Комісії фольклористики НТШ в Україні розповідає що, сьогодні ми спостерігаємо велику увагу до збройної музики, яка завжди була присутня в західних регіонах України. Зараз він наближається до жителів центральної, південної та східної України. У цій позитивній тенденції вона бачить свідоме чи несвідоме потяг до власного коріння, до героїчної спадщини України і до того, що проходить через людське серце. Український кодоцентризм, про який сьогодні часто говорять у засобах масової інформації і на який звертають увагу українські філософи XIX століття, проявляється саме в тому, як ми повертаємось до нашого захоплення фольклором. Тому що він не є нижчим, старомодним чи застарілим. Сучасні народні пісні не просто повинні добре звучати, добре римуватися або мати великий потенціал. Важливо, чи прийнятно це для певної групи. Це дає змогу зрозуміти не лише класичний «селянський» фольклор, а й поняття «постфольклор», який є фольклором конкретних професійних груп тощо[15].

З кінця 20-го століття, з приходом цифрової ери, самі форми спілкування в суспільстві суттєво змінилися, тож суттєво змінився спосіб поширення етнографічних інновацій. Якщо сучасний фольклорист хоче зрозуміти реакцію вагової частини суспільства на той чи інший народний витвір, не варто, як завжди, одразу брати диктофон і йти «на село», «в поле». У давні часи, щоб записати стрілецьку пісню і дізнатися, чи вона «жива» у фольклорі, треба було ходити від села до села з великим магнітофоном і питати людей «Як ви співаєте? », "А хто співає? І тоді починалось велике дійство. « А давай я тобі заспіваю», «Коли дядько , був з армії, співав», «Дід розповідав про австрійську війну» то що. І тепер в інтернеті можна знайти ту або іншу пісню, але вже в новій інтерпретації. З огляду на історію, стрілецькі пісні були найбільш поширені на Західній Україні у міжвоєнний період. З приходом «визволителів» вони були заборонені. Однак їх завжди співали, хоч і таємно, і ховали в забуття.

Наприклад, цілий радянський час родині Оксани в дідовій хаті в центрі Львова зберігалася дорогоцінна збірка стрілецьких пісень «Сурма» (1922). Лише в 1990-х роках, коли стало дозволено співати патріотичні пісні, люди почали активізуватися. Мама Оксани також спочатку заспівала кілька рядків стрілецької пісні «Хлопці, ми йдемо, ми воюємо», яку з часом навчилася від старшого брата. До того часу вона ніколи про це не згадувала, бо це було небезпечно [15]. Рідкісні рукописи Никифора Гільняка та інших діячів стрілецького руху зберігаються в Історичному архіві Центральної області у Львові.

У документі йдеться про створення відділу для музикантів і відділу для співаків. До речі, останнім доручали не лише співати та складати нові пісні, а й записувати народну творчість на місці, якщо це можливо. А це був 1915 рік, коли царська армія зайняла Галичину і Львів і точилися важкі бої. Автори найвідоміших стрілецьких пісень, стрілецькі барди Роман Купчинський, Левко Репкі, Михайло Гіворонський мали матеріал для написання пісень. Вони керувалися тим, що мова пісень має бути зрозумілою кожному, тобто мова народних символічних образів, запозичених із фольклорних традицій. Стосовно української народної пісні «Ой у лузі червона калина» існує розгорнутий варіант, в якому є рядки "Не хилися, червона калино, – маєш білий цвіт, не журися, славно Україно, – маєш славний рід". Пізніше були версії під час війни 1918-1919 років або версії, надруковані після війни. Коли Хливнюк заспівав перший куплет цієї пісні, Оксані не сподобалось. Рядок «З москалями в тан» – цей архаїчний образ бою як танцю, ця потужна метафора боротьби з російськими загарбниками, на її погляд, був дуже важливим від початку.

Але зараз всі вірші співають на різних флешмобах, і я чув, що їх співають і звичайні діти в гарнізонах [4].

1. Українські сучасні пісні під час війни виконують важливу культурну, емоційну та соціальну роль, ставши потужним засобом підтримки, єднання та мобілізації народу. Їхній зміст відображає найглибші емоції — від болю втрат до віри в перемогу, створюючи зв'язок між людьми на всіх рівнях. Такі пісні допомагають не лише виразити колективний біль і скорботу, а й спонукають до сили духу, патріотизму і рішучості, об'єднуючи націю. Пісні стали важливим інструментом культурного спротиву та збереження національної ідентичності. Вони нагадують про історичні корені, збагачуючи українську культурну спадщину, та укріплюють моральний дух як на передовій, так і в тилу. Таким чином, сучасні українські пісні під час війни є не лише мистецькими творами, а й символом незламності, об'єднуючи українців навколо спільної боротьби за свободу та незалежність. Українські пісні стали потужним інструментом вираження патріотичних почуттів і підтримки військових. Вони відображають стійкість, надію, єдність і національну ідентичність, підвищуючи моральний дух і підтримуючи захисників. Музика, сповнена емоційної сили, стала зброєю для боротьби з переживаннями війни, допомагаючи народові витримати тяжкі часи. Пісні не тільки виражають підтримку для військових, але й зміцнюють почуття єдності серед українців. Вони стають культурним супротивом, підвищуючи обізнаність і створюючи колективний настрій серед населення. Пісні, присвячені героям і жертвам війни, допомагають зберегти пам'ять про загиблих та надихають на перемогу. Українські пісні мають потужний емоційний заряд, який охоплює широкий спектр почуттів — від радості до туги, що робить їх зрозумілими і доступними на емоційному рівні. Вони є важливою частиною культурної ідентичності і часто містять глибокий моральний зміст, який наголошує на чесності, відданості та любові до Батьківщини. Пісні, створені під час війни, часто виступають як культурний інструмент для висловлення громадянської позиції та вирішення соціальних питань. Митці активно підтримують своїх співвітчизників, підкреслюючи важливість єдності

на культурному і політичному рівня. Пісні допомагають українським захисникам зберігати бойовий дух і емоційну стійкість, що доводять відгуки військових. Музика мотивує, заспокоює після боїв і зміцнює дух, служачи як інструмент, що підтримує моральний стан в складних умовах. Таким чином, українські пісні відіграють важливу роль у підтримці національної ідентичності, мобілізації патріотичних настроїв і допомагають пережити важкі часи війни, мотивуючи і зміцнюючи дух українців.

2. Українські Січові Стрільці стали першим військовим підрозділом, що символізував майбутню незалежну Українську армію, об'єднавши патріотичну молодь і зміцнивши дух національної боротьби. Пісні, створені під час Першої світової війни, стали важливим елементом культурної спадщини і мистецьким символом боротьби за незалежність України. Їхні тексти були сповнені патріотизму, оптимізму, але також трагічні, що відображало тяжкі реалії війни. Пісні, як "Ой у лузі червона калина", символізують незламний дух українців та їх прагнення до свободи. Вони стали важливими як для минулого, так і для сучасності, зберігаючи національну пам'ять і мотивуючи до боротьби за незалежність, навіть в умовах сучасних військових конфліктів. Сучасні варіанти пісень, виконувані популярними артистами та гуртами, зберігають емоційну і патріотичну напругу. Вони адаптовані до нових умов, стаючи потужними символами єдності і боротьби, що об'єднує українців у часи випробувань. Завдяки сучасним технологіям та інтерпретаціям, ці пісні не лише зберігаються, але й розповсюджуються серед молоді, що сприяє зміцненню національної ідентичності та пам'яті про боротьбу попередніх поколінь за незалежність України. Пісні, створені в часи війни, стали частиною фольклорної спадщини, яка продовжує надихати українців. Зокрема, фольклорний елемент є важливою складовою культурного коду України, що стає важливим фактором національної ідентичності. Таким чином, пісенна творчість Українських Січових Стрільців є важливою частиною національної спадщини, що не лише зберігається, а й

отримує нове життя в сучасному контексті, підтримуючи національний дух українців у боротьбі за свою свободу та незалежність.

РОЗДІЛ 2

ВИКОНАВСЬКИЙ АНАЛІЗ ПІСНІ «МОЯ УКРАЇНА» ЗІНАЇДИ ШУЛЬГИ

2.1. Історія написання пісні «Моя Україна» Зінаїди Шульги

«Моя Україна» - пісня української переселенки Зінаїди Шульга, була написана у 2023 році. Ще до війни Зінаїда проживала у Донецькій області місто Торецьк, працювала, займалася вокальним мистецтвом. Та ніщо не навіщувало біди, але вона сталася - клята війна.....Війна, яка змусила тисячох українців серед них і Зінаїда, покинути свої домівки і поїхати в нікуди. Скільки болю, скільки страждань, скільки сліз, і тільки думки у голові « Я повернусь...» Багато чоловіків взяли зброю і пішли захищати нашу Україну від ворога, віддаючи своє життя. В такі важкі часи пісня має силу, завжди підтримує емоційний дух. Зараз з'явилося багато патріотичних пісень, які допомагають вірити у перемогу, мотивують до захисту, а також стають символами єдності. Так, одного дня і народилась пісня «Моя Україна», автором якої є Зінаїда Шульга, переселенка з Донецької області, магістр 2 курсу Харківської Державної Академії Культури. Про те як народилась пісня Зінаїда ділиться: « У мене багато друзів, які служать. Одного дня спілкуючись з одним з них, я побачила, як він твердо вірить у перемогу, як він міцно обороняє нашу державу, як хвилюється за кожного, і в цю хвилину з'явилися перші строки». В цій пісні Зінаїда Шульга співає про любов до своєї батьківщини, тверду віру у перемогу. Пісня складається з двох куплетів і приспіву. Вже з перших строк першого куплету *«Доторкнись до мого серця і відчуй її биття»* ми чуємо любов до рідної землі, *«Перемога буде наша, биймося до кінця»* закликає боротися до останнього подиху життя та міцної впевненості у перемогу, *«Хлопці наші найсильніші, віддають своє життя»* ці строки говорять про те, що наші захисники справжні і сміливі, сильні духом захищають нас, навіть не шкодуючи свого життя. У приспіві описується про велику любов, вірність і захист до

України такими словами *«Моя ненько», «Моє дитинство», «Моя мрія», «Моя Батьківщина»*, завершуючи гучним закликом *«Захищаємо!»* У другому куплеті згадує про те, що краще положити своє життя, боронячи країну, ніж віддати свою рідну землю ворогам: *«Покладемо свою душу, покладемо ми життя»*, строки *«Хай Господь нам допоможе, хлопців наших збереже, ворогів життя положе, перемогу принесе»* говорять про те, як всі українці моляться за захисників і просять Бога захистити та перемогти ворога. Саме ці строки додають пісні релігійне значення, тому що звернення до Господа є символом віри, любові і справедливості.

Взагалі ця пісня має характер заклику, патріотизму, любові, вірності до рідної землі. Вокал додає емоційну глибину, стійкість і незламність українського народу. Мелодія ритмічна, жвава, має маршовий характер. Аранжуванням до цієї пісні займався Алтухов В.В., концертмейстер Харківської Державної Академії Культури, музика і слова Шульга З.Г., магістр 2 курсу Харківської Державної Академії Культури, під керівництвом Кудрич Л.В, співачка, педагогиня, Заслужена артистка України, доцентка кафедри естрадного та народного співу Харківської державної академії культури.

Пісня виконується у тональності Еб-мінор, темп 116 ударів на хвилину, діапазон голосу досягає від G3 до E4.

Композиція набула популярності серед військових ЗСУ і навіть серед слухачів української музики, тому що пісня має глибокий сенс, закладений у тексті, що закликає до боротьби за свою країну і надихає на віру у Перемогу.

Висновки до Розділу 2

Зробивши висновок, хочу додати, що пісня «Моя Україна» стала емоційним виразом патріотизму, любові та незламної віри в перемогу, способом підтримки духу інших українців, зокрема військових, які з почуттям обов'язку

боронять рідну землю. Кожне слово, пронизане глибокою вдячністю та гордістю за українських воїнів.

Це не лише музичний твір, а глибока емоційна історія, яка спонукає до боротьби за свободу, надихає на перемогу та пробуджує незламний український дух.

ВИСНОВКИ

Основні результати та висновки проведеного дослідження.

У процесі дослідження було вирішено такі основні *завдання*:

- визначено роль українських сучасних пісень під час війни.

Українські сучасні пісні під час війни виконують важливу культурну, емоційну та соціальну роль, ставши потужним засобом підтримки, єднання народу, а також стали символом збереження національної ідентичності, збагачуючи українську культурну спадщину, та укріплюють моральний дух. Вони є символом незламності, об'єднуючи українців навколо спільної боротьби за свободу та незалежність. Українські сучасні пісні під час війни стали важливим засобом моральної підтримки як для військових, так і для цивільного населення. Вони зміцнюють національний дух, підвищують бойовий дух армії та сприяють згуртуванню суспільства в умовах кризи. Багато сучасних пісень стали формою вираження протесту проти агресії та окупації. Вони також є важливими символами національної гідності, боротьби за свободу та незалежність. Пісні часто відображають біль і страждання людей, але також і надію на перемогу. Сучасні українські пісні відіграють роль у інформаційній війні, розповсюджуючи правильний наратив про події війни, що важливо для міжнародної підтримки України. Вони допомагають формувати позитивний імідж України на світовій арені та є важливим культурним елементом для протистояння ворожій пропаганді. У процесі створення сучасних пісень активно використовуються нові музичні стилі та технології, що дозволяє ефективно досягати широкої аудиторії. Пісні не тільки передають емоції через традиційну музику, а й через сучасні аудіовізуальні засоби, що підвищує їхній вплив на слухачів. Сучасні пісні, створені під час війни, також мають важливу роль у збереженні та зміцненні української культурної ідентичності. Вони сприяють збереженню національних традицій, мовної спадщини та історичної пам'яті, підкреслюючи важливість боротьби за майбутнє країни.

- здійснено виконавський аналіз пісні Зінаїди Шульги «Моя Україна»
- з'ясовано історію написання пісні Зінаїди Шульги «Моя Україна»

Пісня має класичну для патріотичних творів форму, яка включає два куплети та приспів. Музична структура підкреслює настрій пісні, поєднуючи мелодію, гармонію та ритм таким чином, щоб виразити глибокі емоції патріотизму та любові до Батьківщини. Використання наспівного мотиву сприяє підсиленню емоційного забарвлення. Вокальне виконання пісні відзначається високою технічною майстерністю та чітким вираженням емоцій. Її вокал передає відчуття гордості за свою країну, а також глибокий патріотизм і заклик до єдності. Вокальна динаміка варіюється від м'яких, ліричних моментів до більш потужних і енергійних, що створює контрасти і підсилює драматургію пісні. Пісня має жвавий темп, який дозволяє детально передати емоції і чітко донести посил. Ритм підтримує енергійний настрій, однак в моменти кульмінації стає більш виразним, підкреслюючи важливі моменти тексту. Вокальний стиль виконання дає зрозуміле донесення тексту пісні. Слова пісні мають глибокий патріотичний зміст, тому правильна артикуляція та емоційне вкладення в текст є важливими аспектами виконання. Музичний супровід пісні оркеструє атмосферу твору, підтримуючи його мелодійність та насиченість. Акомпанемент виконаний в традиційному для патріотичних пісень стилі, що підкреслює велич та красу рідної країни. Загалом, пісня «Моя Україна» є важливим культурним явищем, яке не лише виражає патріотизм, а й допомагає слухачеві відчувати глибину любові до своєї Батьківщини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. "Виконавське мистецтво в Україні: традиції і новітні течії" (автор: І. Гнатюк)
2. Вечер Д.В. Виконавський аналіз музичного твору: теоретичний і практикометодичний аспекти (на прикладі діяльності піаніста-інтерпретатора) : автореф. дис. ... канд. Мистецтвознавства.
3. Гордієнко В. Українські січові стрільці. — Львів, 1990.
4. Джулай Є. В. Типологія і специфіка естрадного вокального виконавства: кваліф. роб. на здоб. ступ. магістра. Суми, 2020. 64 с.
5. Довгаленко Н.С. «Українська музика ХХ століття» Видавництво: Одеса: Астропринт, 2009
6. З історії культури « Пісенна творчість українських сечових стрільців» О.Голинська <https://mus.art.co.ua/>
7. Індивідуально-виконавський стиль співака та його вплив на інтерпретацію вокального репертуару –А.Алірдинець, Н.Кьон – 2022
8. "Історія української музики" (автор: В. Ревуцький, М. Тищенко) Студентський науковий вісник. – Випуск 17.
9. Кравчук, Анна (27 квітня 2022). Легендарна пісня Ой у лузі червона калина стала вірусною в усьому світі. Відео. OBOZREVATEL NEWS (укр.) <https://news.obozrevatel.com/ukr>
10. Москаленко В. Музичний твір як текст / В.Г. Москаленко // Київське музикознавство : Текст музичного твору: практика і теорія: [зб. т]. К. : [б.в.], 2001. – Вип. 7. – С. 3-10.
11. "Ой, у лузі червона калина" - текст пісні, історія її виникнення і найпопулярніші виконання. ТСН.ua (укр.). 2 квітня 2022. Процитовано 3 квітня 2022.

12. «Проблеми етномузокології: Збірник наукових праць. – Випуск 1./ Упорядник О.Мурзина. – К., 1998. – 240с.
13. «Патріотична пісня як невід’ємний елемент національної свідомості України» Дзинглюк О.С.
14. "Пісенна творчість українських січових стрільців" (автор: В. Левицький)
15. "Український фольклор: Традиції та інтерпретації" (автор: О. Кузьменко) с.151.
16. Хмелюк М. О. Індивідуальний виконавський стиль у мистецтвознавчій та психолого-педагогічній літературі: теоретичний аспект. Теорія і методика професійної освіти. Вип. 14. 2019. С. 163-166.
17. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. «Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 4-те., випр. І доп. –К.:Знання, 2004.-307 с.
18. Шип С.В. «Музична форма від звуку до стилю»: Навчальний посібник. - Л.: Заповіт, 1998. 368 с.
19. Шурдак М.І. Аналіз музичних творів. Теоретичний матеріал для практичної та самостійної роботи. Частина 1 : методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2022. 23 с.
20. Шульга З.Г. «Сучасні українські пісні в умовах військового стану» Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття : матеріали між-нар.наук.-теорет. конф. молодих учених, 18–19 квітня 2024 р. У 2 ч. Ч. 1 / За ред. Н. Рябухи та ін. — Харків : ХДАК, 2024. — 320 с. Список інтернет ресурсів. с.258
21. Відео «А хочеш я с тобою крізь життя» Олена Тополя і Олексій Дібров <https://www.youtube.com/watch>
22. Відео «Дочекаюсь» гурт «Kola» <https://z-polus.info/>

23. Відео «За териконами» Михайло Стасула, позивний «Скорпіон»
https://www.youtube.com/watch?v=aG_RAPJWkTU.
24. Відео «Люблю тебе» Віталій Лобач і Сергій Заболотний
<https://www.google.com/search?q>
25. Відео «Не залишай» Анна Трінчер <https://www.youtube.com/watch>
26. Відео «На краю» Альона Омаргалієва <https://www.youtube.com/watch>
27. Відео «Скажи мені любов моя» Максим Бородин
<https://www.youtube.com/watch>
28. Відео «Як би не ти я б не вірив в любов» Максим Бородин
<https://www.youtube.com>
29. Відео «Янголи Летять» Вадим Кочетков <https://www.pisni.org.ua/s>.
30. Західний полюс «Музичні новини» 2022 <https://z-polus.info/>
31. Інтерв'ю з Оксаною Кузьменко, львівська фольклористка, дослідниця поетики стрілецьких пісень, доктор філологічних наук, провідний науковий співробітник, в. о. завідувачки відділу соціальної антопології в Інституті народознавства НАН України. <https://localhistory.org.ua/>
32. Район Морщин, Стаття «Михайло Стасула пісня «За териконами»
<https://morshyn.rayon.in.ua/news/692119>